

Iniciatīvas

"BEZ VESELĪBAS NAV VALSTS"

kopīgais manifestos par Latvijas iedzīvotāju veselību

Vai valsti patiešām nosaka robežas uz kartes, vai tomēr cilvēku veselība, kas to veido un ļauj tai plaukt? Latvijas iedzīvotājiem veselība ir galvenā prioritāte, kam seko ekonomikas attīstība, aizsardzība, drošība un izglītība. Taču, **ja cilvēku veselība tiek pakārtota citām vajadzībām, valsts neizbēgami kļūst vājāka.**

Latvijas iedzīvotāju veselības aprūpes rādītāji nerasniedz pat vidējos kaimiņu un daudzu citu Rietumu valstu rādītājus. **ES valstu vidējais veselības budžets ir 7,3 % no IKP, taču Latvijā – 4,6 %.** Mūsu pacientu tiešie maksājumi par veselības aprūpi ir divreiz augstāki nekā ES vidējie. Arī mirstība Latvijā divkārt pārsniedz dzimstību.

Kompensācijas **gaidīšanas rindā ir 80 izmaksu efektīvi inovatīvi medikamenti.** Šie medikamenti nepieciešami aptuveni 7000 pacientu. Tikmēr mūsu **pacientiem pieejami tikai 18 %** no pēdējos četros gados ES apstiprinātajiem jaunākajiem inovatīvajiem medikamentiem, un vidējais **gaidīšanas laiks līdz jaunai terapijai ir 642 dienas** jeb gandrīz 2 gadi.

Latvijā veselības aprūpe ilgstoši tikusi uzskatīta par budžeta slogu, nevis investīciju nākotnē. Šo manifestu parakstījušās organizācijas aicina mainīt līdzšinējo pieeju un iestājas par šādiem principiem, risinājumiem un ieguvumiem Latvijai.

PRINCIPI TURPMĀKAJAI PIEEJAI

Veselības finansējums – nevis izmaksas, bet sociālie un ekonomiskie ieguvumi.

Pierādījumos balstīti un izmaksu efektīvi lēmumi.

Vienlīdzīga pieejamība.

RISINĀJUMI

Palielināt veselības aprūpes finansējumu līdz **vismaz 6 % no IKP** saskaņā ar Sabiedrības veselības pamatnostādņēm.

Palielināt **kompensējamo medikamentu budžetu par vismaz 30 %.**

Paātrināt izmaksu efektīvu inovatīvu medikamentu iekļaušanu kompensācijas sistēmā.

MAZĀKA MIRSTĪBA

Savlaicīga ārstēšana samazinās novēršamo nāvju skaitu un pagarinās cilvēku veselīgi nodzīvoto mūžu.

SPĒCĪGĀKA EKONOMIKA

Ik gadu izglābjot tūkstošiem dzīvību, nodarbināto skaits būtu lielāks un ekonomika – spēcīgāka. Savlaicīga ārstēšana ļauj cilvēkiem atgriezties darba tirgū un veidot pievienoto vērtību valstij.

EFEKTĪVĀKA PIEEJA

Ieguldot medikamentos, rezultāts būs jūtams uzreiz – katrs eiro sasniegs pacientus. Medikamentu joma jau ir sakārtota – ikviens medikaments ir izvērtēts un atzīts par izmaksu efektīvu. Ar ieguldījumiem dzīvību glābjošos medikamentos mēs varam visstraujāk tuvojties ES vidējiem rādītājiem.

MAZĀKA SOCIĀLĀ NEVIENLĪDZĪBA

Pacientu iespējas saņemt ārstēšanu nebūs atkarīgas no cilvēku ienākumiem vai dzīvesvietas.

ILGTSPĒJĪGĀKA VESELĪBAS SISTĒMA

Savlaicīga terapija novērš slimību saasinājumus, mazina hospitalizāciju skaitu un atslogo medicīnas personālu.

STIPRĀKA VALSTS NOTURĪBA

Veselīga sabiedrība ir labāk sagatavota krīzēm – no pandēmijām līdz ģeopolitiskiem apdraudējumiem.

Manifesta autori – Starptautisko inovatīvo farmaceitisko firmu asociācija, pacientu un ārstu organizācijas – **aicina Latvijas politiskās partijas parakstīt šo manifestu, tādējādi iestājoties par mūsu valsts iedzīvotāju galveno prioritāti – veselību – un par sava darba vadmotīvu izvirzot investīcijas valsts nākotnē.** Šis ir politiskās gribas jautājums.

MANIFESTA SAGATAVOŠANAI IZMANOTIE AVOTI:

Veselības ekonomikas barometrs 2025:

<https://www.powerhouselatvia.com/petijums-veselibas-ekonomikas-barometrs-2025>

The Patients W.A.I.T. Indicator 2025: Access to Innovative Medicines in Europe:

<https://efpia.eu/media/oeganukm/efpia-patients-wait-indicator-2024-final-110425.pdf>

GLOBSEC Healthcare Readiness Index 2024:

<https://www.globsec.org/what-we-do/publications/globsec-healthcare-readiness-index-2024>

Veselības statistikas datubāze: <https://statistika.spkc.gov.lv/pxweb/lv/Health/>

Centrālās statistikas pārvaldes oficiālās statistikas portāls: <https://stat.gov.lv/lv>

Eurostat, Healthcare Overview:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Healthcare_expenditure_statistics_-_overview

MANIFESTU ATBALSTA:

